

Mark- och miljödomstolen

Till Finansdepartementet
per e-post
fi.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till
fi.sba.spn@regeringskansliet.se

Remissyttrande över delar av betänkandet Stärkt planering för hållbar utveckling, SOU 2021:23 (dnr Fi2021/01486)

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, lämnar följande yttrande över rubricerat betänkande med författningsförslag.

Mark- och miljödomstolen vill inledningsvis särskilt framhålla att förslagets konsekvenser för mark- och miljödomstolen inte har utretts. Mark- och miljödomstolen har därutöver, utifrån de intressen som domstolen har att bevaka, följande synpunkter på förslaget till lagändring.

1 kap. 4 § PBL

Definition av mobilitetstjänst

Mobilitetstjänst: tjänst för

1. *persontransporter, eller*
2. *leverans eller tillfällig förvaring av varor.*

Det framstår inte som behövligt att definiera begreppet *mobilitetstjänst* i PBL eftersom begreppet endast förekommer i lagändringen som avser 6 kap. 40 § PBL. Därutöver bedöms föreslagen definition inte vara tillräckligt tydlig, lika definitionen av mobilitetsåtgärd nedan.

Definition av mobilitetsåtgärd

Mobilitetsåtgärd: utrymme och anläggning för

1. *parkering eller stannande för persontransporter, eller*
2. *lastning och lossning, leverans eller tillfällig förvaring av varor.*

Domstolen bedömer att delar av definitionen inte är tillräckligt tydliga;
utrymme

Begreppet utrymme är inte etablerat i plan- och bygglagen och frågan är om lagstiftaren har avsett en byggnad, en plats i en byggnad eller en öppen plats på tomten. Domstolen föreslår att definitionen skrivs om och att *utrymme och anläggning för* tas bort.

Mobilitetsåtgärd:

1. *parkering eller stannande för persontransporter, eller*
2. *lastning och lossning, leverans eller tillfällig förvaring av varor.*

Persontransporter

Vad som utgör en persontransport är ett brett begrepp och kan avse både omfattande persontransport så som flyg och tåg, men även mindre transportmedel så som elscooter och spark. Lagstiftaren bör föra ett resonemang kring vad som avses med persontransporter.

Leverans

Begreppet innebär vanligen detsamma som lossning varför ordet *leverans* inte behövs tilläggas i lagtexten.

Tillfällig förvaring av varor

Det framgår inte vilken tidsrymd som lagförfattaren avser med den *tillfälliga förvaringen av varor*. Det framgår inte om det är förvaringen i form av en användning av platsen som är tillfällig eller om det är den enskilda varans förvaring som ska vara tillfällig.

I sammanhanget kan noteras att begreppet *tillfällig vistelse* utgör en form av boende som inte är varaktigt, men som ändå kan pågå under flera år. Ett *tillfälligt bygglov* får ges för högst tio år med möjlig förlängning. Därtill påverkar varaktighetskriteriet när krav på lov utlöses. Det bör förtydligas vad och vilken tidspekt som avses med den tillfälliga förvaringen.

8 kap 9 § PBL

En obebyggd tomt som ska bebyggas ska ordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Tomten ska ordnas så att

- ...
4. *det på tomten eller i närheten av den i skäligen utsträckning finns lämpligt utrymme för mobilitetsåtgärder.*
- ...

Mark- och miljödomstolen anser att användning av begreppet mobilitetsåtgärd i denna bestämmelse kan medföra ett bredare tolkningsutrymme än vad lagstiftaren avsett. Enligt bestämmelsen ska mobilitetsåtgärder ordnas på tomten. Genom definitionen av mobilitetsåtgärder ska därmed *parkering eller stannande för persontransporter eller lastning och lossning, leverans eller tillfällig förvaring av varor* ordnas på tomten. Det förefaller vara så att endast någon av de uppräknade mobilitetsåtgärderna behöver ordnas på tomten. Det bör tydliggöras hur lagändringen är tänkt att tillämpas.

...

Om tomten ska bebyggas med byggnadsverk som innehåller en eller flera bostäder eller lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering enligt första stycket 4, ska man i första hand ordna friyta. ...

Domstolen anser att formuleringen av sista stycket, sista meningen bör ses över så att samma begrepp som anges i punkten 4, *mobilitetsåtgärder*, även bör användas i detta stycke.

Konsekvenser för mark- och miljödomstolen

Gällande utredningens konsekvensbeskrivning vill domstolen framföra följande synpunkter. Under 2018 inkom 565 mål till domstolen som registrerades som ”PBL-mål – byggnads mål i allmänhet, ej tillsynsärenden”. Under 2019 inkom 783 mål och under 2020 inkom 663 mål i samma kategori. Även om antalet inkomna mål varierar mellan åren är det ändå möjligt att se en tendens att målen på senare år har ökat. Det är möjligt att den nedgång som kan ses under 2020 beror på covid-19-pandemin. Förslag till ändringar av PBL bedöms till del vara otydliga varför det är rimligt att anta att fler projekt kommer att överklagas. De rättsliga frågeställningarna bedöms inte vara av enkel beskaffenhet varför det inte går att utesluta att författningsförslaget kommer innebära att domstolen behöver tillföras ökade medel.

Peter Winge

Ylva Kvist Trelje

Detta yttrande har avgetts av Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, i sammansättningen rådmannen Peter Winge och tekniska rådet Ylva Kvist Trelje.